Poštnina plačana v gotovini | Maribor, torek 12. julija 1932 | Štev. 155 | Leto VI. (XIII.)

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13 / Telefon 2440 in 2456 / Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Nov evropski problem

Snovanje velike skandinavske federacije

Tiho, in skoraj neopaženo v širši evropski javnosti, je dozorelo na severu novo veliko politično vprašanje, ki lahko že v najbližji bodočnosti spremeni sedanje ravnotežje, t. j. **skandinavsko vprašanje.** Skandinavski narodi, Švedi, Norvežani in Danci, ki so se še v nedavni prošlosti odločno borili vsak za svojo nacionalno, in seveda s tem tudi državno individualnost, so pričeli iz praktičnih vzrokov **razmišljati o zedinjenju v močno skupino,** ki bi pomenila v ostalem evropskem in svetovnem sestavu vse več, kakor pomeni sedaj. Gibanje, ki ni docela novo, saj se je sporadično pojavljalo tudi že v prejšnjih časih, je **započela v prvi vrsti skandinavska mladina,** ki je v ta namen osnovala posebne panskandinavske organizacije in pridobila zase tudi že številne politike in državnike.

Prvi vidni znak uspeha tega novega pokreta je dejstvo, **da se med Oslom, Stockholmom in Kopenhagnom vrše že živahna pogajanja za ugotovitev skupnega zunanjepolitičnega programa in nastopa.** Razmišljajo celo tudi že o tem, da bi se združila vsa diplomatska zastopstva v tujini. Vse tri države bi potem imele **skupna poslaništva in konzulate,** kar bi sedanje izdatke za zunanjepolitično službo znatno znižalo. Mimo tega se snuje **carinska zveza,** kakršna je bila nedavno uveljavljena med Belgijo in Holandijo. Rezultati teh pogajanj javnosti še niso znani, zelo resno pa zatrjujejo, **da bodo o vsem tem razpravljali v kratkem tudi parlamenti Švedske, Norveške in Danske.**

Zedinjevalni pokret mladine pa gre še da je. Panskandinavci zahtevajo **ustanovitev nove države Skandinavije,** ki bi bila zveza sedanjih treh držav po vzorcu bivše monarhistične Nemčije. Seveda pa bi vsi trije narodi še nadalje ohranili svojo popolno kulturno in jezikovno individualnost, kakor so jo ohranili Nemci, Francozi in Italijani v Švici. Nekateri mislijo celo tudi na pritegnitev Finske, ki je po svoji zemljepisni legi prav tako skandinavska država. Na Finskem se temu načelno ne protivijo, vendar je krog pristašev panskandinavskega gibanja tam znatno manjši in šibkejši kakor je na Švedskem, Norveškem in Danskem.

Nova skandinavska federacija, ki bi tako nastala, **bi obsegala večje ozemlje kakor marsikatera velesila,** prebivalstva pa bi imela vseeno manj kakor ga ima n. pr. Jugoslavija. Po lanskem ljudskem štetju imajo: **Švedska okoli 6 milijonov, Norveška nekaj preko 2 milijonov, Danska pa približno 3.5 milijonov prebivalcev.** Iz vseh treh sestavljena nova Skandinavija bi tako štela približno **11,500.000 duš.** Če bi se ji pa pridružila še republika Finska, **bi se to število zvišalo na okoli 14,000.000.** Po številu prebivalstva bi tedaj bila Skandinavija enaka kraljevini Jugoslaviji, po svoji politični moči pa bi jo znatno presegala in **panskandinavski poborniki celo že sanjajo o novi velesili evropskega severa.**

Voditelji novega gibanja pričakujejo, da bo že letos sklicana velika konferenca, na kateri se bodo prijateljsko, zaenkrat pa vendar še neobvezno, pretresala vsa vprašanja ustanovitve nove skupne skandinavske države. **Na konferenco bodo povabljene švedska, norveška, danska in najbrže tudi finska vlada.** O vsem tem se v skandinavskem tisku že mnogo in obširno razpravlja, prvi odmevi gibanja pa prihajajo tudi že od drugod. Tako nastopajo angleški listi z iskrenim odobravanjem **za čimskorajšnjo realizacijo novega načrta, dočim so francoski rezervirani, če ne naravnost hladni.** Nemčija, ki je na usodi Skandinavije neposredno zainteresirana, doslej **še ni spregovorila,** pač pa so se deloma že izjavili gospodarski krogi, in sicer odobravajoče.

Tako raste pred nami nov važen evropski problem, s katerim bo treba kmalu prav resno računati. Vsekakor pa je razveseljivo, da se v sedanjem času splošne cepitve in razprtije pojavlja na severu Evrope tendenca po zbližanju, ki nam po tej poti rodi lahko še — Panevropo.

Tragična smrt kralja čevljev

Davi ob 4. uri se je svetovnoznani tovarnar Tomaž Baťa smrtno ponesrečil — Življenska pot nenavadnega moža

ZLIN, 12. julija. **Davi ob 4. uri se je na tukajšnjem letališču dvignil svetovnoznani industrialec Tomaž Baťa**

z letalom v zrak, da bi odletel v Drážđane. Pilotu je naročil, naj vozi nizko, kar je postalo usodno. Pri vasi Chlumač se je letalo iz še nepojasnjenega vzroka zaletelo v neki tovarniški dimnik in strmoglavilo na tla. Baťa in pilot sta ostala na mestu mrtva.

ZLIN, 12. julija. **Tomaž Baťa je bil rojen l. 1876. v Zlinu kot sin revnega čevljarja, pri katerem se je tudi izučil svoje obrti. Potem je prodajal svoje izdelke po podeželskih sejmih. L. 1894. je osnoval lastno delavnico in zaposloval kmalu 50 delavcev. Deset let pozneje je osnoval že malo tovarno, v kateri je zamenjal ročno delo s strojnim. V Ameriki se je seznanil z novimi delovnimi metodami in postal med svetovno vojno vojaški dobavitelj. L. 1917. je izdeloval že 10.000 parov čevljev na dan in zaposloval 4000 delavcev. Leta 1930. je dvignil produkcijo na 100.000 parov na dan in zvišal do letos število svojih delavcev in nameščencev na 16.000. Svoje izdelke je pošiljal tudi v prekomorske dežele in nameraval je ustanoviti v Jugoslaviji podružnico svoje tovarne, kar se mu pa zaradi odpora čevljarjev ni posrečilo.**

Irski pokret v Ulstru

V Ulstru se naglo širi irska narodna zavest — Prestopanje iz anglikanske v katoliško cerkev — Delovanje Irske republikanske vojske

BELFAST, 12. julija. **V severni Irski, v Ulstru, ki je pri osamosvojitvi katoliške Irske ostala pri Angliji, se v zadnjem času zelo naglo širi nacionalistično gibanje, ki stremi po združitvi obeh pokrajin. Voditelji novega gibanja so ulstrski katoličani, ki so sicer v manjšini, so pa zelo agilni in imajo velik upliv tudi na anglikance. V zvezi s tem gibanjem prestopa vedno več ulstrskih anglikancev v katoliško cerkev v glavnem zato, ker so anglikanski cerkveni knezi proti priključitvi Ulstra k Irski.**

Najmočnejši pokret je takozvana irska republikanska vojska, ki deli po vsem Ulstru proglase, v katerih poziva prebivalstvo, naj se pod verskim vodstvom katoliške cerkve združi s svobodno južno Irsko. Organizacija je priredila tudi že več velikih manifestacij in demonstracij. V Belfastu so nastali veliki nemiri. Ulstrska vlada je poklicala na pomoč tudi vojsko in pripravila tanke. Položaj postaja vedno bolj napet.

Pred odločitvijo v Ženevi

Pozornost sveta je zopet obrnjena na razorožitveno konferenco — Misija sira Simona — V četrtek bo predložena začasna deklaracija

ŽENEVA, 12. julija. **Po srečnem zaključku reparacijske konference v Lozani, je zopet stopilo z vso resnostjo v ospredje vprašanje razorožitve. Vse države, ki so zastopane na razorožitveni konferenci v Ženevi, zahtevajo, da se napravi bilanca o dosedanjem petmesečnem delu. Nalogo, sestaviti deklaracijo na podlagi dosedanjih rezultatov, je dobil velikobritanski zunanji minister sir John Simon.**

Sir Simon je predvčerajšnjim in včeraj ves dan konferiral z delegati velesil in ostalih držav in se z njimi posvetoval o načrtu deklaracije. Načrt je, kakor se zatrjuje, sedaj v splošnem že dovršen in bo v črtrtek, dne 14. t. m. predložen generalni komisijski konferenci. V primeru, da bo načrt sprejet in odobren, se bo konferenca zaenkrat zaključila in odgodila do jeseni.

Po sestavi deklaracije so sir Simon, lord Londonderry in sir Samuel odpotovali v London, kjer prisostvujejo danes seji vlade. Sir Simon se bo vrnil v Ženevo že jutri. Tako bo četrtek najvažnejši dan za nadaljno usodo razorožitvene konference.

Avstrijsko posojilo in Nemčija

Avstrija dobi 300 milijonov šilingov pod političnimi pogoji — Jeza avstrijskih nacionalistov na kancelarja Papena

DUNAJ, 12. julija. **Po dolgotrajnih borbah se je avstrijski vladi vendar posrečilo pridobiti Društvo narodov za novo posojilo. Avstrija bo po najnovejšem sklepu dobila 300 milijonov šilingov. Posojilo se bo emitiralo pod vodstvom in garancijo Društva narodov in bo samo nekakšna druga tranša onega iz leta 1922. Novo posojilo pa je vezano na velike politične pogoje. Tako se bo morala Avstrija ponovno obvezati, da bo opustila vsako akcijo za priključitev k Nemčiji.**

Nacionaliste so ti pogoji silno razburili, najbolj se pa hudujejo na nemškega državnega kancelarja von Papena, ker je moral na seji glasovati za te pogoje. Znano je namreč, da morajo biti vsi sklepi Društva narodov soglasni. Če bi bil von Papen glasoval proti, sklep ne bi bil mogoč. Prav tako zamerijo Nemčiji tudi to, da pri podpisovanju avstrijskega posojila noče sodelovati. Listi naglašajo, da je von Papen Avstrijo preprosto žrtvoval.

NOVA ITALIJANSKA KRIŽARKA.

PARIZ, 12. julija. Po poročilu iz Genove, je bila tam spuščena v morje nova italijanska križarka »Diaco«, ki ima 5350 ton. Dolga je 169 m in opremljena z motorji 100.000 konjskih sil. Voziti more z brzino 40 vozlov.

PARIZ, 12. julija. **Zbornica je pričela včeraj veliko debato o sanaciji državnega proračuna, ki je trajala celo noč do 7. ure zjutraj. Socialisti so celo zadevo zavlekli s tem, da so predložili dodatni predlog, naj bi se orožne vaje rezervistov v prihodnjem letu ne vršile. Pri tem je prišlo do dramatične debate o potrebah narodne obrambe. Herriot se je zavzel za odklonitev socialističnega predloga ter zahteval zaupnico, ki jo je tudi dobil s 260 proti 179 glasovom. Zgodilo se je prvič, da so socialisti odkrito nastopili proti Herriotu. Vladna večina je sedaj spremenjena. Zdi se, da bo Herriot kmalu zaključil poletno zasedanje zbornice.**

Dviganje francoske podmornice

Potapljač pri ponesrečeni podmornici — Ne javi se nihče — Dvigalni poizkusi italijanske ladje

CHERBOURG, 12. julija. Včeraj so iskalci potopljene podmornice **»Promethée«** skušali dognati, če so mornarji še živi. Prav tako so tudi proučevali možnost, kako bi se dala podmornica dvigniti na površino. Italijanski potapljač z ladje **»Artiglio«** se je spustil do potopljene podmornice, da bi ugotovil, če so vhodi zaprti ali ne. Njegova prizadevanja so pa bila brezuspešna, ker je bil morski tok v globini premočan.

Potapljač je hotel s trkanjem dognati, če je v podmornici kdo živ, a odgovora ni dobil. Danes so priplule na kraj nesreče tudi posebne francoske ladje. Po vseh znakih sodeč je popolnoma izključeno, da bi bil v podmornici kdo še živ. Zaradi tega je bilo proglašeno splošno narodno žalovanje. Parnik **»Artiglio«** se trudi, da bi podmornico opasal z verigami in jo dvignil. Doslej še ni dosegel uspeha.

Mi ne živimo zato, da jemo, ampak jemo zato, da živimo

SOKRAT

Bolne žene dosežejo z uporabo naravne **»Franz Josefove« grenčice** neovirano lahko iztrebljenje črevesa, kar često učinkuje izredno dobrodejno na obolele organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje **»Franz Josefove« vode** ugotovili z lastnimi preiskavanji. **»Franz Josefova« voda** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Potovanje podžupana v Beograd.

Danes popoldne odpotuje podžupan g. Rudolf Golouh v Beograd, kjer bo interveniral v raznih ministrstvih radi rešitve tekočih komunalnih zadev. Obenem bo zaprosil tudi za razne ugodnosti pri prireditvi »Mariborskega tedna«.

Večerni promenadni koncert.

V četrtek bo v mestnem parku večerni promenadni koncert od 20. do pol 22. ure. Igrala bo vojaška godba.

Iz šolske službe.

V višjo, osmo položajno skupino so napredovali učitelji odnosno učiteljice: Ivan Cvetko v Mariboru, Zmaga Serajnikova v Svetinjah, Marica Čebularjeva v Krašnji, Stanko Kodrič v Petrovčah, Kristina Selakova pri Sv. Ani v Slovenskih goricah, Drago Predan pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah, Ruža Košeninova pri Sv. Lenartu, Urška Kokoljeva na Pobrežju pri Mariboru, Anica Stergerjeva v Gornji Radgoni, Maks Tomažič v Guštanju, Marija Kraljeva v Vurbergu pri Ptuju, Olga Korbarjeva pri Sv. Marku niže Ptuja, Jože Novak v Ormožu, Hermina Novakova v Ormožu in Marija Ledovnikova v Svetinjah pri Ormožu.

Obmejni promet.

V preteklem mesecu je prekoračilo našo severno mejo 3105 Jugoslovanov, 3731 Avstrijcev, 2286 Čehoslovakov, 459 Nemcev in 428 drugih državljanov, skupno tedaj 10.007 oseb. Preko Maribora je dopotovalo 7832 potnikov, preko Št. Ilja 1298, preko Cmureka 112, preko Dravograda 281, preko Prevalj 269, preko Radgone 202 in preko Hodoša 22 potnikov. V istem času je odpotovalo preko severne meje 3628 Jugoslovanov, 3677 Avstrijcev, 2350 Čehoslovakov, 499 Nemcev in 417 drugih; skupno 10.571 oseb. V tranzitnem prometu je potovalo 3512 potnikov.

Nag potepuh na Teznem.

V nedeljo je delavec Martin Lipnik s Teznega, ko se je vračal iz Maribora, srečal na glavni cesti na Teznu nagega človeka. Stopil je s kolesa, ustavil tega Adamita ter ga pripeljal na orožniško postajo na Teznem. Ko je prispel na postajo, je neznanec simuliral blaznost. Pozvali so poveljnika, ki je v njem spoznal Ivana Horvata, rojenega l. 1895 in pristojnega v Vinico, starega znanca orožništva in policije. Ivan Horvat je na svoj način hotel le priti do boljše obleke in kruha.

S policije.

Tudi na policiji se pozna doba kislih kumaric. Zabeležene nimajo nobene aretacije, in če bo šlo še dalje, bodo lahko razobesili v Ključavničarski ulici navsezadnje še belo zastavo, kar bi bila policijska senzacija. — Zglasil se je danes dopoldne na policiji samo livar Jože Rojko in naznanil, da mu je nekdo včeraj popoldne, ko je sladko zaspal na nekem travniku ob cesti blizu Hoč, odpeljal kolo znamke »Columbia«, vredno 1000 Din.

Park zajutrek:
kava ali čaj, jajce in maslo Din 5.—. Vsi tu- in inozemski časopisi.

Bufet »Zdravje«
na Aleksandrovi cesti 44 je na splošno željo potujočega občinstva odprt odslej že ob 5. uri zjutraj.

Vrtna veselica »Nanosa«
bo v nedeljo 31. t. m. v vseh prostorih gostilne Renčelj na Pobrežju. Na sporedu so: deklamacije, šaljivi nastopi, pevske točke društvenega odseka itd. Sodeluje pevsko društvo »Jadran«. Nastopi prvič tudi društveni tamburaški odsek »Nanosa«. Spored zaključi živa slika iz Julijske krajine. Po sporedu prosta zabava in ples.

Boj proti pretiranim najemninam

Veliko zborovanje najemnikov v Beogradu — Enotna organizacija in zahteve najemnikov iz vse države — Nujna potreba zakonite zaščite

Akcija za pobijanje pretirano visokih najemnin za stanovanja in poslovne lokale (trgovske in obrtne), ki so jo sprožili v lanskem decembru mariborski najemniki na svojem protestnem zborovanju, se je naglo razširila tudi po vseh večjih mestih in krajih naše države in dobiva vedno ostrejše oblike. Pereče vprašanje najemnin, ki so izmed vseh evropskih držav v naši državi najvišje, močno pretresa naše narodno gospodarstvo, ker so ravno v tem pogledu hudo prizadeti vsi sloji brez razlike.

Ko je narodna skupščina pred meseci pretresala to najemninsko vprašanje in poverila rešitev stanovanjskega problema posebnemu odboru, ki je proučeval in izdelal zakon o pobijanju draginje, je ta odbor prišel do zaključka, da je popolnoma iluzorno izdati zakon proti draginji, če se z njim ali pa s posebnim zakonom ne reši hkratu tudi najemninsko vprašanje. Od tega so že potekli skoro trije meseci, a stvar se ne premakne z mrtve točke. Najemnikov pa se loteva vedno večja nestrpnost. Odločno zahtevajo zakonito zaščito, ker so bila vsa pogajanja z hišnimi lastniki doslej brezuspešna.

Po resolucijah, ki so bile sprejete na številnih zborovanjih najemnikov v raznih mestih in po zamisli pripravljalnih odborov za ustanovitev Društva najemnikov stanovanj in poslovnih lokalov, je bilo preteklo nedeljo v Beogradu veliko zborovanje najemnikov, katerega so se udeležili tudi delegati iz vseh krajev naše države.

Na zboru, ki je bil zelo buren, so govorili številni zastopniki iz raznih mest in so vsi brez razlike zahtevali, da se storijo energični koraki za rešitev stanovanjskega problema in zakonito zaščito najemnikov. **Storjen je bil sklep, da se osnuje splošna organizacija najemnikov iz vse države in da se sistematično reši pereče stanovanjsko vprašanje.** Zastopnik iz Zagreba je naglašal, da morajo biti najemniki energični in odločni v borbi za znižanje najemnin in da je le v slogi in skupnosti njihova zmaga. Njegovim izvajanjem so se pridružili tudi drugi.

Beograjski pripravljalni odbor društva najemnikov stanovanj in poslovnih lokalov je bil nato pooblaščen od navzočih delegatov iz vse države, da zastopa interese vseh najemnikov in njihovih društev, ki so že in ki se še bodo osnovala v najkrajšem času. Kot nekaka vrhovna instanca organizacij najemnikov naj zahteva, da ministrstvo za socijalno politiko takoj reši najemninsko vprašanje.

Na zboru je bila sprejeta resolucija beograjskih najemnikov, kateri so se priključili tudi zastopniki iz vse države, ki so po vsestranskih proučevanjih in razpravah stanovanjskih razmer v zvezi s socijalnim položajem najširših plasti naroda, soglasno ugotovili, **da so se stanovanjske prilike po vseh mestih naše države po ukinjeni zakoniti zaščiti najemnikov strahovito poslabšale, da so postale neznosne in ponekod celo katastrofalne za posamezne sloje, zlasti za državnega uradnika, nameščenca in delavca in da so hudo prizadeti od pretiranih najemnin tudi vsi ostali sloji.**

Hišni lastniki, organizirani v svojih društvih, so takorekoč monopolizirali cene stanovanj in poslovnih lokalov popolnoma samovoljno. Najemnine so dosegle abnormalno višino; **prekoračile so zlato pariteto za 110 odstotkov od najemnin iz leta 1914.** Nekateri najemniki plačujejo za najemnino dve tretjini svojih mesečnih dohodkov, delavci pa celo tri četrtine od svojega zaslužka. Težka kriza je zajela vse sloje, in tako so mnogi primorani, ker ne zmorejo visokih najemnin, da se preselijo v slaba nezdrava stanovanja, ki so leglo najrazličnejših bolezni. Hišni lastniki pa so nasproti zahtevi, naj bi se najemnine sporazumno regulirale, ostali gluhi. Po nekaterih mestih, n. pr. v Mariboru in Ljubljani so bili sicer pripravljeni znižati najemnine po znanem ključu, dali pa niso zato prav nobene garancije. Oni ne uvidijo današnjega težkega socijalnega in ekonomskega položaja pretežne večine.

Zato zahtevajo najemniki iz vse države zakonito zaščito stanovanj. Najemnine za stanovanja, za lokale in poslovne prostore se morajo znižati najmanje za 30 odstotkov. Stanovanja in lokali se smatrajo v pogledu najemnin kot nujna življenska potrebščina, zato se naj krši telji odrejenih cen tako hišni lastniki kakor najemniki najstrožje kaznujejo po zakonu o navijanju cen. Dokler traja današnja kriza in brezposelnost, se bodo plačevale najemnine mesečno za nazaj. Tudi se bodo stanovanja in lokali, ki so več kot mesec dni prazni, prisilno oddali in gospodarsko slabejši najemnik bo mogel odpovedati stanovanje ali lokal v 15 dneh. Dokler plačuje najemnik najemnino po dogovorjeni višini, naj bo zagotovljena njegova nepremičnost, ter naj bo dovoljena odpoved samo v nasprotnem primeru, v kolikor krši določbe zakona samega.

Ta resolucija je bila sprejeta z velikim in splošnim odobravanjem, nakar je bilo zborovanje, katerega so se udeležili tudi nekateri zastopniki hišnih lastnikov, zaključeno. Posebna deputacija pa bo sprejeto resolucijo izročila ministru za socijalno politiko.

Grafolog Karmah

se je zopet povrnil v Maribor, kjer je že pomladi bival nekaj časa, med tem pa se je mudil tudi v Ljubljani in Zagrebu. Kakor povsod je tudi v Ljubljani vzbujal g. Karmah s svojimi presenetljivimi analizami veliko pozornosti in so o tem pisali ljubljanski listi z vsem priznanjem. Imeli smo tudi mi priliko spoznati v g. Karmahu grafologa odličnih kvalitet in zato opozarjamo nanj vnovič našo publiko. V važnih življenskih momentih je vedno koristno, vprašati za svet grafologa, ki vam iz rokopisa pojasni vaš značaj, vašo usodo kakor tudi značaj drugih ljudi, s katerimi vas vežejo interesi. G. Karmah namerava ostati v Mariboru nekoliko dni, ložira v hotelu pri »Zamorcu« in sprejema obiske dopoldne od 9. do 12. in popoldne od 2. do 7. ure.

Izpred sodišča

Šentlenarški piroman.

Danes dopoldne se je zagovarjal pred malim kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča 31letni posestnik in bivši pismonoša France Paulič iz Radehove pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, obtožen zločinstva požigov.

Iz obtožnice posnemamo, da je bil Paulič več let pismonoša pri pošti Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Imel je velik dostavni rajon. V svoji službi je bil malomaren in je zelo neredno dostavljal pošto. Na pritožbe raznih strank je bil slednjič odpuščen. Bil pa je Paulič tudi velik pijanec in zelo zadolžen. Na njegovem domu so se oglašali številni upniki, ki so mu pretili, da ga poženejo na boben. Iskal je posojila, toda mu nihče ni kreditiral. Živeč v takih okolščinah je obupal in se je maščeval nad ljudmi, katerim se je boljše godilo. Jel je požigati. Zažgal je posestniku Zorcu v Stražah hlev, posestniku Nedeljku je v lanskem decembru zažgal listnjak, posestnici Magdaleni Frasovi na Zavrhu viničarijo, Karlu Žižku gospodarsko poslopje in posestniku Polancu viničarijo, ter povzročil škode nad pol milijona. (Pri zaključku našega lista sodba še ni bila razglašena.)

Roparski napad na poštnega sla

Maskiran ropar je ugrabil poštnemu slu od Sv. Barbare 1. t. m. 20.000 Din.

Na občinski cesti med Sv. Lenartom in Sv. Barbaro v Slovenskih goricah je bil izvršen 1. t. m. okoli 15. ure drzen roparski napad na poštnega sla Franceta Ornika od Sv. Barbare. Ta dan je poštni sel nosil v nahrbtniku denarno vrečo z 20.000 Din gotovine, ki je bila nakazana za plače učiteljev v tamošnji okolici. V nahrbtniku je imel tudi drugo priporočeno pošto. Ko je prišel skozi gozd, je planil nanj iz zasede maskiran ropar, mu nastavil samokres na prsi in zahteval, da mu izroči vrečo z denarjem. Zagrozil je napadencu, da ga drugače pri priči ustreli. Še preden se je prestrašeni sel zavedel, ga je ropar že podrl v obcestni jarek, mu odvzel nahrbtnik in izginil v gozd.

Oropani poštni sel je takoj nato pritekel k Sv. Lenartu in tam javil dogodek upravniku pošte, ki je nemudoma obvestil orožnike. Orožniška patrulja se je takoj podala na zasledovanje. S pomočjo orožnikov iz vseh okoliških krajev in iz Maribora je bilo prvi dan iskanje roparja po gozdovih brez uspeha. Orožniški narednik pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah g. Lah pa je kmalu našel pravo sled. Po temeljitih poizvedbah je dognal, da se je nekaj dni pred napadom mudil pri Sv. Barbari 24letni bivši trgovec Ivan Ivanuš, rodom iz Topole pri Šmarju pri Jelšah. Ivanuš je imel še lansko leto majhno trgovino v vasi Selce pri Sv. Barbari. Bil je na zelo slabem glasu, in je kmalu vse zapravil, se potem od tam tudi izselil. Na tega človeka je padel sum narednika Laha, ki je v tem pravcu s pomočjo poveljnika drugega voda mariborske orožniške čete g. poručnika Svetozara Kneževiča vršil nadaljnje poizvedbe, ki so dognale, da je bil Ivanuš 30. junija v Zagrebu pri svoji sestri. Pri njej si je izposodil istega dne znesek 1500 Din in ji napisal priznanico, katero pa je datiral s 1. julijem.

Njegova sestra je izpovedala, da se je brat takoj, ko mu je izročila denar, odpeljal. Po teh okolščinah je bilo takoj jasno, da si je Ivanuš nekaj dni pred napadom dobro ogledal položaj pri Sv. Barbari in se od tam odpeljal v Zagreb k sestri, kjer je nalašč datiral priznanico z drugim dnem, kar naj bi mu za vsak slučaj pomagalo kot alibi, da je bil kritičnega dne v Zagrebu.

Orožniški narednik Lah se je po navodilih orožniškega poročnika odpeljal sam v Zagreb, kjer je izsledil roparja in ga aretiral 8. t. m. Iz Zagreba so Ivanuša prepeljali v Maribor in od tu spremili z močno orožniško eskorto na kraj napada. Ivanuš je orožnikom vse priznal, tudi to, da je potrdilo namenoma predatiral, pokazal je kraj, kjer so našli nahrbtnik s priporočeno pošto in prazno denarno vrečo. V grmu poleg nahrbtnika je skril tudi svojo masko.

Pri aretaciji so našli pri njem samo še okoli 1000 Din. Ostali denar pa je, kakor izpove, zaigral drugo noč po napadu v neki gostilni v Zagrebu. Roparja Ivanuša so oddali v zapore šentlenarškega sodišča, odkoder bo prepeljan v Maribor.

Neki dnevnik je pred dnevi poročal, da je bil Ivanuš aretiran v Celju. Take prenagljene in netočne vesti pa zelo otežkočajo poizvedbe in skoraj bi se bilo zgodilo, da bi bil Ivanuš srečno odnesel pete. V takih primerih torej več novinarske vestnosti!

»Veš, danes sem bil pri zdravniku zaradi pojemajočega spomina.«
»In kaj ti je povedal.«
»Zahteval je plačilo vnaprej.«

MARIBOR IMA SENZACIJO

Naš reporter jo je vendarle našel

Maribor, 11. maja.

Zadnjič enkrat sem se bridko pritožil nad obupno vročino. Pa me je preljubi Bog kaj kmalu uslišal. Nad Maribor in bližnjo okolico je poslal težke oblake, iz katerih se je vsul zdaten dež. Sicer je v nedeljo popoldne ponehal, a zato je danes lilo, lilo in spet lilo. Šoferji škropilnih avtomobilov imajo počitek po dolgem času.

Pa sem hodil po teh deževnih ulicah brez marele, ki sem jo nekje pozabil na lovu za senzacijami. Sicer je pa vsak lovec z marelo špasen. Topot sem jo pa našel, senzacijo. V osebi znanca (da je znanka, ne smem povedati), ki mi je zaupal, da so se moje napovedane senzacije do pičice izpolnile. Namreč: 1. dežuje, 2. SPD in Pohorski dom sta se pobotala. 3. — ne, bom drugič o tretji senzaciji pisal, danes samo o drugi (prvo itak vsak čuti v čevljih, če so raztrgani).

Torej: SPD in Pohorski dom oziroma njuna voditelja sta se pobotala. Stvar se je dogodila ob priliki krsta Ribniške koče. V soboto zvečer jo primahne na Ribniško kočo — sedaj Senjorjev dom — »feš« fant, cel štajerski »joger« v irhastih hlačah, z zelenim klobukom in s puško čez ramo. Pa se je ob njegovem prihodu začudila vsa družba, neizmerno se je začudila! Šef Pohorskega doma! To ti je bila senzacija! In se dvigne šef SPD in ga pozdravi z dobrodošlico in vsi napivajo pobratimstvu mož, ki sta se doslej konkurenčno gledala le takole od daleč.

Senzacija je tu in ves navdušen jo beležim. Pa je naš štajerski joger celo srnjaka počil in ga daroval za skupen obed, ki se je slavil v znak sprave, dobrega sosedstva in složnega dela na našem Pohorju. Živela naša planinska šefa! Živeli obe koči in vsi planinci in še jaz povrh!

Toda senzacij še ni konec. Samo jih ne bom naenkrat, glavna za danes je pač ta: krst Ribniške koče.

Že v soboto popoldne so se zbirali. Odličniki, zastopniki vseh mogočih in nemogočih, potrebnih in nepotrebnih društev in ti so si rekli, nocoj je pa lep večer, jutri bo zavber dan in so pili in peli, in bili veseli vso noč do belega dne. Uboge kelnerice in oča krčmar.

Na tisti predvečer je tudi vsa družčina bila odrinila najprej na Jezerski vrh, kjer je dostojanstveni patron koče pri Ribniškem jezeru prižgal kres. Nekateri so bili tako ganjeni, da so jim stopile solze v oči (meni se zdi, čeprav nisem bil zraven, da je bilo to od dima). Celo pravi Jezernik je bil poleg. Dolgo, mršavo brado je imel, razkuštrani lasje so mu štrleli izpod klobuka, vendar so njegove oči izdajale dobrodušnega lovca, znanega po vsem Pohorju. Po kresu so šli zopet nad šampanjca. V nedeljo zjutraj. Procesije kmetov od povsod in vsi so imeli v rokah — marele. Saj pravim, kmeti se na vreme spoznajo in tri dni prej zavohajo dež. No, pa je kljub temu v lepem vremenu bral simpatični planinski mašnik sveto mašo, za tem pa so nastopili govorniki. Prvi je pozdravil predsednik zadruge, drugi je bil slavnostni govornik, katerega je vsa publika pozorno poslušala, tretjega govornika pa že manj in četrtega še manj in tako dalje navsezadnje že nobenega več — ker je pravzaprav vse povedal že prvi govornik in so ljudje pri nadaljnjih govorancah potem lahko stojé dremali kakor fijakerski konji, dokler jih ni prebudil in spet razvnel naš dični pohorski poet.

No, sedaj pa tista senzacija, velesenzacija! Ko so razvili napis, je vse pričakovalo, da bo zablestelo ime »Ribniška koča«. Nak, pa se je zasvetil drug napis. Ribničani so nekam žalostno gledali, a so se hitro spet potolažili, — saj so pohorski Ribničani dobrodušni kakor njih soimeniki tam na Dolenjskem in tudi uvidevajo, da čast, komur čast, in da je Senjor tisti mož, ki ima na tem lepem pohorskem domu, po katerem bo Ribnica zaslovela, največ zaslug.

Pri tej slovesnosti je tudi z neba malce škropilo, kakor se spodobi pri krstu, potem se je pa čez popoldne zjasnilo in pričelo se je planinsko rajanje, ki je pa spet porodilo nekaj senzacij. Toda o teh pisati nimam dosti korajže, ker se bojim urednikove cenzure.

Službeni list

dravske banovine objavlja v letošnji 54. številki: pravilnik o postopanju pri ustanavljanju združb trgovcev in obrtnikov, zatvoritev in združitev srednjih šol, razširitev stvarne pristojnosti sreske (okrajne) izpostave v Škofji Loki, nadalje zaključnice za nakup pšenice, naredbo o izdajanju pooblastil za vinotoče, objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu in razne objave iz »Službenih novin«.

Šport

Teniški turnir SK Čakovec:SK Železničar 7:2.

V nedeljo je bil odigran revanšni teniški turnir med SK Čakovcem in SK Železničarjem, ki je končal s sicer visoko, toda ne vedno lahko izvojevano zmago gostov. Rezultati so ti-le: Grünfeld: Bergant 6:4, 6:1. Presenetila je gladka zmaga juniorja Grünfelda. — Legenstein: Pušenjak 7:5, 3:1 scratch. Kopjar:Beneš 4:6, 6:1, 6:4. Benešu se je poznalo pomanjkanje treninga in je bil kmalu fizično izčrpan. — Eppinger:Masi 6:1, 6:4. Masi je nudil komaj v drugem setu zadovoljivo igro. — Škapin:Grünfeld 1:6, 8:6, 6:4. Lepa in zaslužena zmaga mladega Škapina, ki je zopet pokazal svoj velik talent. — Legenstein-Eppinger:Škapin-Masi 4:6, 6:0, 7:5. Napeta borba. Kljub trem match-žogam se je gostom posrečilo, da so radi svoje večje rutine odnesli zmago. — Beck:Legat 6:3, 6:2. Laslo-Grünfeld:Žerovec-Bergant 6:3, 6:1. Legat-Masi:Beck-Legenstein 6:4, 9:11, 6:1.

Vidovdanska proslava pri Sv. Marjeti ob Pesnici

je vsa leta bila lepa manifestacija narodne in državljanske zavesti tamošnjih obmejnih državljanov, njihov pravi »Domovinski dan«. Tako tudi letos. Skupno so pri tej proslavi sodelovali učenci in člani sokolske čete. Za učence je bila proslava 28. junija, za občinstvo pa na Petrovo 29. junija po službi božji. Proslavo je z zanosnim govorom otvorila korajžna učenka Nežika Harbova. Sledile so lepe deklamacije o pomenu Vidovega dne. Zelo je ugajala pomenljiva in prav dobro uprizorjena dramska slika »Testament majke Jugovičev«, h kateri je izvrstno podala obširen komentar učenka Kristina Knedlova, nastop pa je sklenila deca z rajanjem kola. Vmes so prepevali šolarji narodne in druge pesmi ter se predstavili kot mali, a mnogo obetajoči pevci. Člani Sokola so uprizorili Finžgarjevo igro »Vse naše«, primerno posebno za današnjo dobo; vsi igralci so se dobro vživeli v svoje vloge, izzvali mestoma burje smeha ter v vsem zelo ugajali. Članice Sokola pa so nastopile s Supinovo veseloigro »Prisiljen stan je zaničevan«. Igra je posebno primerna na kmetih, ker dobro pogodi »po sili« gospode in gospodične z dežele. Obžalovali smo, da nam je dva dni pred proslavo zbolela s. Mimika Partličeva in morala v bolnišnico k operaciji. Iz srca ji želimo skorajšnjega okrevanja! Njeno vlogo Mice je predzadnji dan prevzela s. Lenčka Peklarjeva, kar skoraj ni bilo opaziti, tako dobro jo je igrala. Nismo pričakovali, da se bodo dekleta v tej igri tako dobro postavila, ena boljša ko druga! Med posameznimi točkami je pridno in prvovrstno prepeval sokolski pevski zbor, in sicer moški in mešani, same nove, precej težke skladbe ter spet dokazal, kaj premore vztrajnost, ki naj diči sokolsko delo. Marječani so lahko ponosni na ta zbor! Vobče so vsi prireditelji, vsi sodelujoči brezhibno rešili vse svoje vloge, čeprav so imeli razmeroma v tem času mnogo dela, vaje povečini le ob nedeljah in še takrat le **po dnevu!** Marješki »Vidov dan« je bil in naj ostane tudi bodoča leta tradicionalni »Domovinski dan«, preko vseh ovir in težkoč.

Prevelika riba.

Marš nazaj! — Kaj misliš, da bom ves teden jedel ribo!

Iz Studencev pri Mariboru

Poroke. Pretekli teden so se poročili ti-le pari: g. **Jelen Josip,** elektromonter, z gdč. **Čaks Hedviko,** natakarico; g. **Šijanec Anton,** uradnik drž. žel., z gdč. **Babič Huberto,** hčerko kurjača drž. žel. in g. **Franjo Dolinšek,** ključavničar del. drž. žel., z gdč. **Višner Ivano,** služkinjo v Studencih. Bilo srečno!

Smrtna kosa. Pokopali smo 60-letno **Marijo Likavec,** ženo železničarja. Naj v miru počiva; žalujoči rodbini naše iskreno sožalje!

Občni zbor olepševalnega društva. Prijateljiji lepe narave so imeli v soboto 9. t. m. v gostilni Špurej letošnji redni občni zbor, na katerem je bila podana bilanca dela v preteklem letu in izdelani načrti za to leto. Zbor je otvoril predsednik g. **Grein,** ki je podal obširno poročilo. Olepševalno društvo, ki deluje v Studencih komaj tri leta, je pokazalo že v tej kratki dobi toliko lepega in plemenitega, da zasluži vse priznanje. Za tekoče leto ima v programu postavitev klopi v novem parku, olepšati trikot na Kralja Petra cesti ter še razna druga olepšanja. Novoizvoljenemu odboru je bil ponovno izbran za predsednika g. **Grein,** za tajnika g. **Goloveršnik,** za blagajnika pa g. **Rantaša.** Zboru je prisostvoval tudi župan g. **Kaloh,** ki se je v imenu občine zahvalil za vse dobrote, ki jih je društvo v tej kratki dobi izkazalo občini. Apeliramo na Studenčane, da v čim večjem številu podprejo delovanje naših estetov, da bo prihodnja bilanca občnega zbora izkazala še večje uspehe.

Sanitetni tečaj naših gasilcev. V nedeljo je župni predsednik g. **Kaloh** sklical v Studencih samaritanski tečaj za vse sanitete posameznih društev, ki ga je vodil agilni in gasilstvu zelo naklonjeni g. **dr. Korenčan.** Zbralo se je okoli 80 članov raznih društev, katere je sklicatelj najprej pozdravil in povdarjal pomen sanitetne službe v gasilstvu, ki more vršiti tudi to velikodušno nalogo. Nato je g. dr. Korenčan predelal teorijo posameznih nezgod, nakar so gasilci praktično pokazali reševanje ponesrečencev. Vse so pokazali tako spretno, da se je g. dr. Korenčan jako pohvalno izrazil. Našim vrlim gasilcem, ki se vestno izobrazujejo, vsa čast in g. načelniku **Kalohu** vse priznanje!

Vrnitev sokolov iz Prage. V petek so se studenški sokoli, 10 po številu, vrnili iz Zlate Prage ter pripovedovali ostalim bratom in sestram o lepoti prestolice bratske ČSR in zmagoslavnem triumfu Sokolstva.

Malvina Bokor:

Dve ženski

Jurij je bil močno presenečen, ko ni zagledal svoje matere med čakajočimi, in v svoji dobrodušnosti je mislil, da je reva bolna. Peljal je Anito, ki je bila od dolge vožnje po železnici trudna, v hotel in koj hitel k svoji materi, ne da bi se odpočil.

Mati pa je bila zdrava kot le kdaj, njen obraz, ki je bil kakor najžlahtnejše zimsko jabolko, je imel tuj izraz.

»Ljuba mama, ali nisi dobila mojega pisma?« je vprašal Jurij.

»Sem.« Stara žena je ravnodušno prikimala.

»Saj sem ti pisal, da sem se oženil in da prihajam s svojo ženo?«

»Da.« Spet tisto ravnodušno pritrdilo.

»Toda mama, zakaj nisi prišla na kolodvor? Anita si tako želi te poznati. Ona je zdaj v hotelu, saj nisem vedel, ali te dobim doma, ona pa je bila tako utrujena, vendar če hočeš, jo takoj pripeljem, ali pa greš kar z menoj...?«

»Ljubi sin,« glas stare žene je bil čudno trd. »Jaz tvoje žene sploh nočem poznati. Izbral si brez mojega sveta, zdaj pa bodi tudi brez mojega blagoslova srečen.«

Jurij ni bil nagle jeze, zdaj ga je pa razburilo: »Kaj za vraga pa imaš proti Aniti? Ona je lepa, dobra, pametna, in čeprav je študirala, zna gospodinjiti in kuhati. Ima vse lastnosti, ki morejo moža osrečiti. Ko jo enkrat spoznaš, mi boš dala prav.«

Stara gospa je trmasto zmajala s srebrnolaso glavo.

»Nikdar je ne bom sprejela, moj sin! Ti si moj otrok, in če se boš spomnil in kdaj obiskal svojo staro mater, te bom vedno vesela. Študirana dama pa naj ostane doma pri svojih knjigah in cigaretah.«

Jurij je odšel ves zagrenjen. Toda ljubil je svojo mater tako zelo, da je ni hotel zanemarjati. In vsakikrat, kadar jo je obiskal, je pripovedoval le dobro o svoji ženi.

»Zdaj sva že v lastnem stanovanju«, je nekega dne poročal. »Ko bi vedela, kako je prijazno domače pri nas. Anita ima vilinje roke.«

Toda vsaka hvala je bila olje na ogenj, in Jurij si ni več upal govoriti in pripovedovati o svoji ženi. Do njega je bila še vedno ona dobra, ljuba mati. Kadarkoli jo je obiskal, mu je skuhala njegove najljubše jedi, in nekega dne je dejal mladi zdravnik:

»Take dobre kave kot jo skuhaš ti, pa Anita le ne zna in je ni na svetu!«

»To pa verjamem, da tvoja imenitna Anita ne zna take kave skuhati!« In to je bilo prvič, da je izgovorila sinahino ime.

Jurij je to s presenečenjem opazil in ko se je vračal domov, je bil dokaj zamišljen. Doma pa je imel potem dolgo posvetovanje s svojo mlado in pametno ženico.

»Ne vem, s čim pri nas snažijo parkete? Včeraj sem si skoraj nogo zlomil, tako gladki so«, je nekega dne omenil Jurij svoji mami.

»Seveda! Ker take na univerzi izobražene gospodične kupujejo čistila za parkete že gotova v trgovini, namesto, da bi jih naredile doma! Jaz pa čistila vedno sama naredim; tvoji ženi bom pa poslala recept.«

Jurij je globoko vzdihnil, v svoji notranjosti pa je vriskal. Njegove pritožbe so bile vedno pogosteje. Enkrat so bili zrezki, ki jih je pripravila Anita, kot podplati, drugič hišna ni pospravila čakalnice. Celo njegove nogavice so bile polne lukenj.

Tedaj se je zbudila v materi vest.

»Zdaj moram pa le pogledati, kako moja slavna sinaha zapravlja tvoj denar.«

In res je prišla, in vedno pogosteje je prihajala v hišo svojega sina. Po navadi pa je prišla, če Jurija ni bilo doma, da ne bi izdala, kako zelo ji ugaja krotka, temnopolta Ančka.

In prišel je dan, ko je mati prvič jedla na domu mladega para.

»Juha pa nima prav dobrega okusa«, je ugotovil mladi mož in nagrbančil čelo.

»Juha je izvrstna!« se je zavzela mati. »Ne smeš misliti, da vse znaš... Sploh pa ne blamiraj svoje žene pred gostom!«

Nadaljnje kosilo je poteklo v miru.

Nekega dne je prišel Jurij prej kot po navadi domov. In je baš slišal, kako je mati dejala, da on ne zna ravnati z denarjem, da je togoten in nepremišljen...

»Mama, če prav slišim, me opravljaš«, jo je prekinil z rahlim očitkom.

Zdravi obraz stare gospe je postal še bolj rdeč: »Prav tak si, dečko moj!«

In ko je z varujočo roko objela sinaho, je izzivalno pripomnila:

»Nemara misliš, da zaslužiš to ženico?«

... Prav v tistem času se je bil Jurij navadil beležiti v svoj dnevnik vse važnejše življenske izkušnje za svojega sina, katerega je pričakoval — samo po sebi je bilo umevno, da bo sin. In ta večer je zapisal:

»Dečko, če hočeš dve ženski združiti v prijateljstvu, tedaj ne hvali nikdar druge proti drugi, — tudi tedaj ne, če je eni dvajset let, drugi pa več ko šestdeset!«

Spominjajte se CMD

VOHUNI

43

Iz tajnih arhivov.

Iz tega delovanja pa se je potem samo ob sebi razvilo obširno vohunstvo. Na Holandskem je kar mrgolelo angleških, francoskih in belgijskih agentov, ki so imeli nalogo zbirati poročila iz zasedenega ozemlja. Pod njihovim vodstvom so uvedli obširno poročevalsko službo s sli, ki so prinašali preko meje vesti in obratno tamošnjim vohunom nova navodila. K takim kurirjem je spadala tudi Gabriela Petit, ki je v času svojega kratkotrajnega delovanja napravila nič manj kot dvajset potovanj na Holandsko in nazaj.

Pravijo, da je večkrat nastopila v uniformi nekega nemškega častnika, vendar za to ni nikakega potrdila. Ko so jo aretirali, so sicer našli pri njej izkazila nekega častnika, a se je branila povedati, odkod jih ima. Bržkone je nakazila spretno ponaredil kak Belgijec, da bi tako pomagal svojemu tovarišu, kateremu bi gotovo bila bolje služila kot pa njej. Izkušen vohun se v splošnem nerad poslužuje takega navideznega menjanja spola, kajti tako vlogo z uspehom igrati do konca je sila težavno in nevarno.

Gabriele Petit je pričela svoje delovanje kot članica take organizacije, kot smo jo že prej omenili. Od začetka je morala izvrševati le manjše naloge, tako da ji ni bilo treba opustiti službe v trgovini, Seznanila se je z Miss Cavellovo in je nekaj časa delala pod njenim vodstvom. Pri obravnavi pred sodiščem je izrecno izjavila, da ji je bilo v veliko zadoščenje, delati pod vodstvom »tako izredno nadarjene ženske«. Ne vemo natančno, kdaj se je popolnoma posvetila vohunstvu. Najbrže je spadala k tistim prostovoljcem, ki so se ponudili, da zamašijo vrzeli, ki so nastale vsled usmrtitve Miss Cavellove v vrstah belgijskega tajnega urada. Pri tej priliki je nemška protišpijonaža imela zelo velik uspeh, kajti polovila je nič manj kot petintrideset zelo sposobnih vohunov ali pa jim je vsako nadaljnje delo onemogočila.

Gabriela se je najrajši preoblekla v prodajalko časopisov. Nemški častniki so se po navadi pri njej ustavili in se radi razgovarjali z lepo deklico, ki je tako dobro govorila nemški in jim pravila, da je rojena v Berlinu. Vselej, kadar je igrala to vlogo, je imela pri sebi ponarejene listine, glaseče se na ime Helene Legrand.

Patriotično čuteči lastnik trgovine, v kateri je bila prej v službi, ji je dovolil, da je prišla v trgovino, kadar se ji je zljubilo. živela je torej dvojno življenje. Enkrat je bila elegantna prodajalka, dostojna mlada dama dobrega slovesa in brezhibnega obnašanja, drugič pa je nastopala kot revna, raztrgana prodajalka časopisov, vesela, zabavna in predrzna, ki se je z vsakim pošalila, kdor jo je nagovoril. Imela je lastnost pravega vohuna, uživeti se v osebnost, katero predstavlja.

V začetku je delala samo z rojaki, ko pa je nekoč potovala v Folkeston, jo je opazoval neki angleški vohun in jo pričel izpraševati. Posledica tega je bila, da je postala članica angleškega tajnega urada. Kot kurir je prenašala mnogo vesti angleških agentov iz Belgije in obratno nova navodila.

Nekoč so ji naročili, naj najame morilce za Belgijca Ledoia, ki je bil udinjan pri Nemcih. V to svrho je izbrala dva Francoza in brata neke svoje prijateljice. Vsem trem je obljubila, da jih bo spravila na varno v Holandsko. Sama je zalezovala Ledoia in se končno izdala za nemško vohunko, da ga je tako zvabila v gozdič, kjer so nanj čakali morilci. Vršilo se je kratko, a strašno zasliševanje; obtoženec je zatrjeval, da so njegove zveze z nemškim protivohunstvom le bluff, da bi na ta način prikril svoje patrijotsko delovanje. Obtežilni dokumenti, ki so jih pri njemu našli, pa so dokazali njegovo krivdo. Trojica ga je tiho odpeljala globlje v gozd, medtem ko je Gabrijela šla v hišo svoje prijateljice in tam mirno čakala, dokler ji niso prišli povedat, da je obsodba izvršena in da je mrlič pokopan. Prihodnjo noč pa je peljala morilce preko meje na Holandsko, kot jim je to bila obljubila.

Dolgo časa so bili Nemci vsled dvojne osebnosti Gabriele Petit in Helene Legrand na napačni poti. Pri svojih potovanjih na mejo se je pogosto poslževala tudi drugih pretvaranj; pogosto je nastopila kot kmečka deklica, ki se vrača v rodni kraj ali pa kot bolničarka, ki jo nujno kličejo k težko bolnemu človeku. Končno pa je uspelo nekemu nemškemu tajnemu agentu izslediti zbirališče mladih ljudi, ki so jih hoteli pretihotapiti preko meje, da bi vstopili v belgijsko armado. Govorili so, da bo ta transport vodila Gabriela Petit.

Na nesrečo pa je imel ta agent za pomočnico neko Belgijko, ki se je pri tej priliki izkazala za popolnoma nesposobno. Krčmarju v Bouchoutu, kjer bi se baje morali zbrati ubežniki, je namreč uspelo, da jo je popolnoma upijanil. Medtem pa je transport prekoračil mejo in prispel v Folkeston preko Flushinga. Ko se je Gabriela vrnila in izvedela, da so njeni preganjalci še v Belgiji, je sklenila, jih temeljito izplačati. Izsledila je hotel, kjer se je dvojica naselila, in sicer kot zakonca, ter je najela sobo poleg njih. Prislonjena ob tanko steno je prisluškovala njunemu razgovoru: »Nima pomena, da bi se za malo Petit še nadalje brigala. Gotovo bo tako pametna in bo ostala nekaj časa v Folkestonu. Toda če bova imela srečo bova to-pot lahko vjela Jeana.«

Gabriela je sklepala, da govorita o Jeanu Bordinu, nekem drugem belgijskem kurirju, ki je prihajal vsak mesec po enkrat v Belgijo. Prihodnji dan je na belgijskem konzulatu izvedela, da je Jean Bordin res v Flushingu. Ko se je še nadalje zanj zanimala, je izvedela, da ga zasledujejo nemški vohuni. Sklenili so, naj do nadaljnjega ostane na Holandskem, medtem ko se je Gabriela prostovoljno ponudila, da bo poleg svojih tudi njegova poročila prenesla preko meje. To-pot je izvedla, preoblečena v siromašno potovko.

Razen tega pa je imela še nevarno nalogo, posvariti Bordinovo mater in ji povedati, da je njen sin zdrav, da pa zaenkrat ne sme v Belgijo. Ko je zavila v ulico, kjer je stanovala njegova mati, je na vogalu opazila nekega sumljivega možaka. Ponudila mu je svojo roko, le-ta pa jo je osorno zavrnil.

ŠIRITE „VEČERNIK“!

Iz Radvanja

Pogreb utopljenca v Betnavskem ribniku. V petek je bil tu pokopan **Anton Ber**, zidar iz Pobrežja, ki se je, kakor znano, utopil v Betnavskem ribniku. Ker se ni oglasil noben sorodnik pokojnika, ga je občina Radvanje pokopala na lastne stroške. Naj v miru počiva!

Tekma v odbojki. V nedeljo je bila tekma v odbojki med sokolsko četo Radvanje in Razvanje, in sicer za župno prvenstvo in pod vodstvom župnega delegata br. **Lintnerja.** Na telovadišču se je zbralo dokaj občinstva, ki je z zanimanjem sledilo tekmi. Župnega delegata je pozdravil starosta br. **Firm,** nakar je sokolska godba zaigrala sokolsko koračnico. Tekmo so otvorili člani; po jako lepi igri so zmagali Radvanjčani v razmerju **30:4.** Sledile so tekme članic, ki so predvajale še lepšo igro, a je bila radi nekaterih nesporazumljenj razveljavljena in se bo ponovila še ta teden. Naraščaj je tudi igral in so Radvanjčani tudi to igro odločili v svojo korist v razmerju 30:5. Občinstvo, naklonjeno Sokolstvu, je burno pozdravljalo zmagovalce, ki bodo šli v boj z drugimi četami.

Iz Rogaške Slatine

Po statističnih podatkih je imelo zdravilišče Rogaška Slatina meseca junija 933 novih gostov. Od teh gostov jih je bilo največ iz Savske banovine (350), potem iz Slovenije (230), iz Srbije (103), dočim je bila iz ostalih krajev najjače zastopana Vojvodina (71). Od inozemcev je dala največji kontingent (68) Madžarska, potem Avstrija (30), dočim se ostanek porazdeli na Čehoslovaško, Italijo, Nemčijo, Grčijo, Francijo in Turčijo.

Po poklicih so bili zelo številno zastopani državni uradniki s svojimi rodbinskimi člani, ki so se okoristili s popusti, veljavnimi letos spričo podaljšane sezone do konca junija. Od zasebnih poklicov so bili najštevilnejši trgovci, dočim je zlasti število pripadnikov agrarnega stanu zelo padlo.

Prenočnin je bilo v zdravilišču skupno 12504, frekvenca pa beleži izza začetka sezone 1448.

V splošnem je obisk zadovoljiv. Stalne mnogoletne obiskovalce zdravilišča tudi sedanja kriza ne zadržuje od vsaj krajšega zdravljenja oziroma oddiha.

Za udobna in cenena stanovanja je preskrbljeno. Krasno suho vreme pospešuje priliv gostov, ki se od 1. julija sem stopnjuje.

Z Dravskega polja

Zverinski zločin na Dravskem polju. Pod tem naslovom smo objavili pred dnevi vest o bestialnem zločinu, izvršenem v gozdovih med Hajdino in Sv. Lovrencem na Dravskem polju nad pastirico Marijo Kmetičevo. Preiskavo o tem zločinu vodi orožniški kapetan g. Cvetkovič iz Ptuja v spremstvu 20 orožnikov. Izvršili so te dni racijo po gozdovih Dravskega polja od Maribora do Ptuja ter aretirali več sumljivih tipov, ki so zaprti deloma v zaporih ptujskega sodišča, deloma pa v zaporih orožniške postaje. Upamo, da se bo spretnim orožnikom pod poveljstvom kapetana Cvetkoviča posrečilo čimprej izslediti pravega krivca tega zločina, ki je razburil vse prebivalstvo Dravskega polja.

Z otrokoma je hotela v Dravo. Minuli torek, dne 5. julija se je okoli 20. ure zvečer pojavila na Dravskem mostu na Bregu pri Ptuju z dvema otročičima v naročju dekla Ana Žitnikova iz Ljubljane. Hotela je skočiti v Dravo, da ji tako hladni valovi reke, kjer je najbolj deroča, končajo življenje kakor tudi nedolžnima otročičkoma, ki pa sta mater obupno prosila, naj jima pusti življenje ter klicala na pomoč. Kmalu se je zbralo okoli obupne delavke mnogo ljudi, ki so ji obupno dejanje končno le preprečili. Ljudem je pripovedovala, da je prišla peš od Sv. Lenarta v Slovenskih goricah, lačna in žejna, poleg tega pa še bolehna na pljučih, noseč v naročju oba otročiča. Obupala je nad življenjem, ker se z otrokoma ne more preživljati, ne premore pa tudi ničesar. Dobri ljudje so nato njej in lačnima otročičkoma dali jesti, nakar so jih spravili na občinski urad.

Pod kolesa voza je padel. Posestnik Martin Primec iz Hotinje vasi je padel pri prevozu stelje iz gozda pod kolesa težko naloženega voza tako nesrečno, da mu je kolo docela zmečkalo levo roko pod laktom. Zadobil pa je tudi težje poškodbe po desni roki ter ostalem telesu. Močno krvavečega so takoj odpeljali v mariborsko bolnišnico.

Preselitveno naznanilo

Cenj. občinstvu kakor cenj. odjemalcem vljudno naznanjam, da imam sedaj trgovino v Scherbaumovem paviljonu na

TRGU SVOBODE STEV. 6

Priporočam se še za nadaljno naklonjenost

Jos. Moravec
trgovina z gumijem, avtomobili in tehn. potrebšč.

2027

Veliko izbiro potnih kovčekov
po najnižjih cenah nudi
IV. KRAVOS
ALEKSANDROVA 13

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih!

! NOVO ! Aleksandrova cesta 19! (zraven prekajevalnice Benko). Okusni črni, beli in mlečni kruh; pecivo, keks, suhor. I. marib. delavska pekarna. 2162

Družinsko hišo, obstoječo iz dveh sob, kuhinje, vrtom, 10 minut od kolodvora Rače, oddam. Najemnina Din 250.— mesečno. Vprašati pri g. Stern v Račah. 2192

Ceneno na prodaj skoraj nova sobna oprema. Studenci, Bolfenkova ulica 44. 2193

Opremljeno sobo s posebnim vhodom oddam. Strossmajerjeva ulica 10/I, desno. 2191

Stanovanje 2 sobi, kuhinja s pritiklinami oddam takoj v najem. Studenci, Ciril Metodova 15. 2194

Oddam stanovanje (soba in kuhinja) s 1. avgustom mirni stranki. Naslov pove uprava »Večernika«. 2181

Hiše ali posestva od 35.000 Din dalje prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30. 2196

Lepo sončno stanovanje oddam s 15. julijem gospodični ali gospodu. — Naslov v upravi Večernika (Jutra). 4000

Sobo in črkoslikanje, vedno najnovejši vzorci na razpolago, izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3, za kavarno »Astoria«. 3

Tednik »Zabavni list« z gratis slikarsko galerijo v formatu razglednic. Stražišče. Posamezna številka samo Din 1.—. Zahtevajte brezplačne ogledne številke!

Naročnikom in čitateljem „Večernika“ priporočamo te-le mariborske tvrdke, naše inserente:

JOS. MORAVEC
trgovina z gumijem, automobili in tehničnimi potrebščinami
Maribor, Trg svobode št. 6
Delavnica Grajska ulica št. 2

Govedič J.
trgovina s premogom in drvmi
Maribor, Prešernova ulica št. 19

KNJIGARNA IN PAPIRNICA
TISKOVNA ZADRUGA
Maribor, Aleksandrova c. 13

Zlatorog, tvornica mila
Maribor, Klavniška ulica 23

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: JOSIP FR. KNAFLIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA V Mariboru.